

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Bakkehusbreve

(Breve fra Kamma Rahbek)

BAKKEHUSBREVE

Ved FRITS HEIDE

Under Diskussionen om Bakkehusets Rekonstruktion har det Ønske fra flere Sider været udtalt, at saafremt Rahbeks gamle Hjem kunde bevares, vilde det være smukt, om der ogsaa i Bakkehushaven samledes netop de Plantearter, som Kamma Rahbek i sin Tid dyrkede derude.

Af to Grunde følte da Meddeleren af nærværende sig tilskyndet til at tage denne Sag op til nærmere Undersøgelse: først fordi Kamma Rahbeks ikke blot gartneriske, men ogsaa æstetisk-botaniske Virksomhed paa Bakkehuset kun er saare lidt kendt; dernæst fordi hele det interessante Vekselspil mellem Botanik og Kulturhistorie er et næsten uopdyrket Omraade herhjemme, og Kamma Rahbeks Virken naturligvis maatte ses som et Led i dette større Hele. Resultatet af denne Undersøgelse vil senere blive offentliggjort andet Steds; men Forstudierne bragte en saa rig Mængde hidtil ukendte Bakkehusbreve for Dagens Lys, at kun en lille Del af disse kunde finde Plads indenfor det oprindeligt planlagte Arbejdes Rammer; Hovedparten meddeles derfor her.

— — — — —
Kamma Rahbek havde tre botaniske Hovedforbindelser: 1. Frederik Ludvig Holbøll, Gartner ved den botaniske Have, 2. Slotsgartner Lindegaard ved Rosenbørg og 3. Slotsgartner P. Petersen ved Frederiksberg. De Rahbek'ske Brevsamlinger (Ny kgl. Saml. 1455—1456 Fol. og 2494, 4to) paa det kgl. Bibliotek indeholder en Del Breve til Rahbeks fra nævnte tre Forbindelser, og det vilde derfor være ganske naturligt at forsøge, om Descendenterne af Kamma Rahbeks Korrespondenter endnu gemte de til disse svarende, ulige mere interessante Breve fra Kamma Rahbek.

I den Holbøll'ske Slægt, hvis Historie bedst kendes af den botaniske Gartners Sønesøn, Hr. Generalmajor Harald Holbøll, findes desværre ingen Aktstykker vedrørende Bakkehuset; hvornaar de er gaaet til Grunde, vides ikke.

Den Lindegaard'ske Slægt gemmer heller intet. Den tredie og sidste af Fru Rahbeks Forbindelser er saa meget des rigere paa Brevstof. Mellem de f. Eks. i Thieles Erindringer fra Bakkehuset omtalte Døtre af Slotsgartner Petersen paa Frederiksberg og Kamma Rah-

bek førtes i mange Aar en stadig Korrespondance, som til alt Held er bevaret med prisværdig Omhu og Pietet indtil vore Dage. Slotsgartner Petersen havde en Del Børn, som næsten alle omtales i Brevene, nemlig:

- 1) Johanne Marie (i Brevene: Hanne), f. 1784, † 1852. Gift med Overlæge Hans Henrik Seidelin ved Bidstrup Hospital ved Roskilde.
- 2) Christian Frederik Ludvig, f. 1785, Præst i Seden-Aasum ved Odense, † 1854 ugift (se i øvrigt Wibergs Præstehistorie).
- 3) Caroline Augusta (i Brevene: Caroline), f. 1787, † 1857. Gift 1811 med Johan Friderich Rudolph Koch, dengang Gartner paa Bernstorff, senere boende paa Frederiksberg. Herfra nedstammer den bekendte Koch'ske Gartnerslægt.
- 4) Pauline Henriche, f. 1789, † barnløs 1839. Gift 1812 med Overretsprokurator Hans Ferdinand Payngk af den fra Christian d. IV's og Frederik d. III's Tid bekendte Læge- og Guldmagerslægt.
- 5—6) Et Par Børn, der døde i en tidlig Alder.
- 7) Erasmine Frideriche, den ældste af Kamma Rahbeks „Blomsterpiger“, f. 1795, † 1839 ugift.
- 8) Augusta Frideriche, f. 1795, † barnløs 1844. Gift 1841 med sin Svoger H. F. Payngk efter Søsteren Paulines Død.
- 9) Fridericka Emilie (i Brevene: Rikke), f. 1800, † 1828. Gift 1826 med Sognepræst Ole Johan Freuchen i Magleby paa Møen (se Wibergs Præstehist.). Eneste Barn af dette Ægteskab var P. Pedersen Freuchen, senere Professor i Landmaaling ved Landbohøjskolen, f. 1827, † 1894 (se Bricka: Da. biogr. Lex.).

De her meddelte Breve skriver sig hovedsagelig fra den Koch'ske Slægt; Numrene 1—2, 4—24 tilhører Fru Valborg Jensenius, f. Koch Glumsø, og Nr. 3 Hr. Ingeniør P. O. Koch.

Kun ganske faa af Brevene var daterede; hvor en tilnærmet Datering har kunnet foretages, er denne sat i Parentes, og om Kommentarerne skal det kun bemærkes, at disse i alt væsentligt kun tager Sigte paa de Forhold, som ikke findes oplyste i Bakkehuslitteraturen; kun hvad det ejendommelige Bakkehussprog angaar, gøres en Undtagelse, idet Wroblewskis Afhandling herom (se Museum 1896, S. 16) lægges til Grund. Korrespondancen mellem Fru Rahbek og Slotsgartner Petersens Døtre falder, hvad Indholdet angaar, i to Grupper, den ene før Slotsgartnerens Død, der indtraf d. 24. Januar 1826, den anden efter. Fra Begyndelsen har det nok været den gode botaniske Kilde og den rare Vogn, der bragte Rahbeks til at søge Forbindelse med Slotsgartnerens; men efterhaanden som Døtrene voksede til, voksede der ogsaa mellem disse og Fru Rahbek et Venskabsforhold, og var det før Fru Rahbek, der var den modtagende, blev det særlig efter Slotsgartnerens Død hende, der spillede den prøvede moderlige Venindes Rolle overfor Søstre Petersen.

Naar disse Breve ikke har været fremdraget før, til Trods for at Bakkehuset og Livet derude ellers er grundigt bearbejdet, maa vel nok

en af Hovedgrundene søges i, at Literatur- og Kulturhistorikerne helst viger uden om alt, hvad der har med Botanik at gøre. Og dog er det i Virkeligheden ikke saa slemt, naar man kun holder sig dér, hvor Botaniken mødes med Kulturhistorien.

(1.)*

Søndag Formiddag. [d. 24. Marts 1816.]¹⁾

Kiære Erasmine!

Saaledes skal De — uagtet Rahbeks Forbud — vedblive at hedde;²⁾ dog vil jeg nu ikke fordybe mig i Betragtninger over Deres latinske Navn, da jeg har adskilligt andet at sige Dem. Først og fremmest anraaber jeg Deres Venskab, at De endelig — hvis De ikke udtrykkelig er Dem forbuden — betroer mig, hvilken Dag der er bestemt til vor kiære Hannes Bryllup, at jeg i min Stilhed ogsaa kan glæde mig paa denne festlige Dag; vil De ikke nok føie mig i denne Bøn? Min anden Begiæring i Dag er denne: om De troer det gaaer an, jeg *igien* i Dag beder Deres Fader laane mig sin Vogn. Han har rigtig nok engang sagt, at naar det var *Vinter*, saa gjorde det ham om *Søndagen* ingen Hinder; men nu skulde det jo ikke være *Vinter* længer. I Dag ønskede den især, fordi jeg har et Par Ærinder at afgjøre efter Kirken, og jeg ikke altid om *Søndagen* kan faae Hyrekudskene til at opholde sig lidt efter mig. Egentlig burde jeg begynde med at spørge Dem: om Mynster ogsaa prædiker i Dag; thi jeg har saamænd endnu ikke seet nogen Avis fra i Gaar.

Og nu endelig skulde jeg takke Dem for den ziirlige Bouquet, som De bandt til den stakkels syge Løve.³⁾ Frue Brun⁴⁾ skrev i Gaar om ham disse Ord: *le lion est bien malade, il ne rugit plus, il est doux comme un agneau*. De seer heraf, at det virkelig nu er Tiden at være god imod den stakkels Løve; og det vil efter dette neppe fortryde Dem, at De har været det. Hanne slipper i Dag for Brev fordi jeg formoder hende endnu paa Bistrup.

Men er det ikke skammeligt, at jeg nu nær havde glemt at takke Dem for Deres lille søde Brev, som det ikke let vilde skee, at jeg forresten kunde *glemme*, siden det den Morgen jeg fik det, bragte Taarer i Øjnene baade paa Rahbek og paa mig. Iøvrigt siger jeg rigtig i Anledning af Deres Brev, som Molbech engang sagde, da han saae et lille Brev Rikke havde skrevet: „Pokker maae skrive til Petersens Døttre, naar de selv skrive saa fortræffeligt.“ Han behøvede imidlertid ikke at sige dette, da han altid skriver meget pænt: men jeg, der aldrig har en

*) Kun to Steder i Brevene, nemlig hvor Skrivefejl forstyrrede Meningen, er foretaget Rettelser, som er sat i Parentes (No. 7 og 18.)

god Pen, og der altid jager, saa jeg knap selv veed, hvad jeg skriver kunde nok trænge til at udbryde saaledes. Imidlertid gjør jeg det dog ikke; men haaber, at De og Hanne har Ven-skab og Godhed nok for mig, til at bære over med mit Jaskerie.

Lev nu vel og hils alle Deres kærligst fra Rahbek og fra
Deres hengivne

K. M. Rahbek.

E. S. Det gjør mig dobbelt ondt i Dag, at forlange Deres Faders Vogn, da der dog vist ingen har Leilighed at tage med i Kirke. Fra min Tante⁵⁾ og Julie⁶⁾ skal jeg hilse Dem meget. Min Tante skrev i Gaar til mig, at hun ønskede Julie kunde faae lidt Commerz⁷⁾ med Dem og Deres Søstre.

¹⁾ Dateringen af dette og de to følgende Breve er foretaget ud fra Caroline Falcks Bryllup d. 30. Marts 1816. — ²⁾ Hentyder til Rahbeks, ogsaa senere omtalte Forslag om at simplificere Erasmine Petersens Navn; Fru Rahbeks Løfte om stadig at bevare den latinske Form (se næste Brev) blev ikke holdt, hvad de senere Breve vidner om. — ³⁾ Lægen Brandis (se Wroblewski). — ⁴⁾ Frederikke Brun, f. Münter. — ⁵⁾ Fru Drewsens, Strandmøllen, Søster til Kamma Rahbeks Fader, Hans Heger. — ⁶⁾ Julie Drewsen, Datter af foregaaende. — ⁷⁾ = selskabelig Omgang (Wroblewski).

(2.)

Onsdag Aften. [d. 27. Marts 1816.]

Kiæreste Erasmine!

Om De endog er ædelmodig nok til at føie Rahbek i en Caprice, saa kan jeg dog ikke være saa grusom at berøve Deres Navn en uskyldig Prydelse: Derfor beholder De for mig Deres E saalænge jeg kan give Dem det o: saa længe jeg lever.

Efter denne Indledning maae jeg sige Dem, at om jeg end ikke havde Deres lille venlige Seddel fra i Søndags at takke for /: ved hvilken Anledning jeg ikke tør forglemme at sige, at det vist var mig *gavnligt*, at De ikke kunde skaffe mig Vogn; thi jeg var virkelig for syg den Dag, til at tage i Kirke: / saa vilde jeg dog i denne Tid helst henvende mine Kragetegn — for ikke at sige Kragetæer — til *Dem*, ikke saameget fordi jeg vel har bemærket, at De er *den* af Petersens *skønsskrivende* Døttre, det koster mindst Overvindelse, at tage en Pen i Haanden, som fordi jeg slet ikke nænner at plage den gode Hanne i disse Dage; og desuden helst udsætter Correspondencen med hende, til hun er kommen i Roe i sit nye Hiem, og kan modtage Breve fra mig, uden at behøve at *stampe* ved Modtagelsen, fordi hun forud kan vide, at Brevene indeholder Plagerie.

Vil De forresten sige Hanne, at hvor meget jeg end fornøier mig til *hendes* Bryllupsdag: saa er jeg dog rigtig nok paa Veie at *stampe* over de mange Bryllupper, der holdes *nuomstunder*,

og hvoraf det ene saaledes afløser det andet, at man — naar man er som jeg — neppe kan tænke paa at faae det halve Antal Personer blot gratulerede. Nu var Caroline Falch¹⁾ her i Eftermiddag for at melde mig, at hun holder Bryllup paa Løverdag; og at dersom jeg ikke vilde besøge hende, saa holdt hun Vognen an, naar jeg kører til Kirke, hvilket hun meente var en let Sag, da hun skal boe i Stue-Etagen i Hiarups Gaard i Frederiksberg-Gaden,²⁾ og let kan faae Hiarups Brygger-Karle til at hielpe hende i at standse Vognen. Hvad forresten dette sidstnævnte Bryllup angaaer, saa kan De være forvissat om, at dersom det ikke uheldigviis kom i Collision med Hannes Bryllup, og dersom jeg desforuden ikke saa *nyelig* havde tiggat Blomster til Løven: saa vilde jeg vel neppe have undladt, atter at plage Dem om et Par Blomster; men nu vil jeg kun formane Dem, og Dommerinden,³⁾ og Rikke, til at sørge for den gode Hanne, som rigtig nok fortjener de bedste Blomster, nogen Brud nogensinde har været prydet med. O! det dog ogsaa havde været mig forundt, at kunne flette Krandsen til denne kiære Høitidsdag!

Jeg stoler paa Deres Løfte, ikke at lade mig uvidende om den bestemte Dag; er den ikke ganske *nær* for Haanden, saa kan vel vor sædvanlige Fodpost, Barbeerkonen bringe mig Efterretning paa Fredag; i modsat Tilfælde, saa er De nok saa god, at give Melke-Drengen, som bringer Dem dette, blot to Ord med.

Hils Hanne tusinde Gange fra mig, og vær selv med alle Deres Kiære ret hiertelig hilset, af

Deres hengivne

K. M. Rahbek.

¹⁾ Christine Caroline Andrea Falck, Datter af Grosserer F., Kompagni-stræde 50, viedes d. 30. Marts 1816 i Helligaandskirken til Grosserer Johannes Theodor Suhr, Gammeltorv 38. (Helligaandsk. Ministerialbog). —

²⁾ Brygger H., nævnte Gade Nr. 27. — ³⁾ Fru Pauline Payngk.

(3.)

Fredag Eftermiddag [d. 29. Marts 1816.]

Kiæreste Erasmine!

I det Øjeblik da De saa sødt *bestikker* *) mig, tør jeg vel ikke bedømme Deres Brevskriver-Talent, og dog, hvor kan jeg tie efter saa *nyelig* at have læst et saa vakkert Brev, hvori det omtalte Talent aabenbarer sig saa tydeligt, at man maatte være blind for ei at kunne see det? De tillade derfor, gode Rasmine! at jeg herved erklærer Dem, at jeg ikke bliver den, der vil forsøge at vænne Dem af med, hvad De saa ubillig kalder *en slem*

*) Ved nemlig ikke alene at opfylde de Ønsker jeg yttre for Dem, men endog dem, jeg *ikke vover* at yttre.

Vane. Vel har jeg ofte — og gjør det endnu daglig — søgt at indskjærpe unge Piger, paa saa mangfoldige Maader, de kunne anvende deres Tid *bedre*, end ved at skrive Breve; men naar jeg saaledes *advarer* imod Brevskrivningslysten, saa er det kun fordi jeg alt for vel veed, at denne *Lyst* uden egentlig *Talent* er en fordærvelig Ting, der fremmer, hvad her paa Bakkehuset kaldes Mjøs \circ : *Forkeerthed* og Forskruethed, som ethvert fornuftigt Menneske bør arbeide imod. Men da det nu er en almindelig erkjendt Sag, at der ikke er det mindste forkeerte eller forskruede Væsen ved nogen af Petersens Døttre, men at der tvertimod i *Alt*, hvad de yttre og foretage, fremskinner en *reen* og *skjøn Natur*, liig den der fra deres Fødsel af stedse har omgivet dem: saa vil De ikke med Rette kunne fortænke mig i, at jeg, langt fra at *advare* Dem derimod, tvertimod *animerer* Dem til, Deres Venner til Glæde og Opbyggelse, undertiden at bringe noget af det Elskværdige paa Papiret, der lever saa skjønt i Deres Indre, og som kun en, vist nok meget sød Beskedenhed, ofte holder tilbage. Og De kan være forvissat om, at saalænge jeg lever, vil jeg ikke undlade at friste Dem og Hanne engang imellem til at frembringe et *lille Mesterstykke* til min Glæde, som og, at jeg bevarer disse smaa Frembringelser som Reliquier. Ved denne Leilighed maae jeg heller ikke glemme at tilstaa Dem, at jeg har ladet min Tante læse det første lille Brev, jeg modtog fra Dem.

Tak for Efterretningen om Hannes Bryllupsdag.¹⁾ Bispinden²⁾ havde rigtignok i Gaar Eftermiddags forsikret mig, at det blev den anden April /: en mærkværdig Dag i det danske Helttemods Annaler; og desuden Liebenbergs Fødselsdag :/³⁾ men jeg turde dog ikke ret troe hende.

Det er uendelig sødt og nydeligt af Dem, at De vil give mig lidt Blomster til min stakkels *Deilighed*,⁴⁾ som jeg dog altid har holdt saameget af, saa at det rigtig nok gjorde mig ondt, at hendes Høitid traf paa en saa ubeqvem Tid. Og dette saameget mere, som Grækeren⁵⁾ — der er temmelig syg i denne Tid — skrev et rørende italiensk Brev til mig i denne Anledning, for at bevæge mit Hierte. Men alt dette uagtet, kan jeg alvorlig forsikre Dem, at det var mit faste Forsæt ikke paa nogen somhelst Maade at plage Dem ved denne Leilighed, og at jeg fortrød, at jeg i mit Brev havde omtalt Carolines⁶⁾ Bryllup, fordi De, naar De vilde, let kunde tage det for en indirecte Begjæring. Men siden De nu selv er saa god, saa maae jeg vel ogsaa have Lov til at glæde mig derover. Naar De saa til-lader, saa sender jeg helst tidlig i Morgen Bud efter Blomsterne, men er det Dem bekvemmere at lade mig faae dem med dette Bud, saa er jeg naturligvis ogsaa tilfreds dermed.

Og vil De nu hilse min gode kiære Veninde, Hanne, ret inderlig fra mig, og sige hende, at jeg ordentlig glæder mig til

herefter — ifald Gud under mig Liv og nogenlunde Helbred — skriftlig at kunne underholde mig lidt ordentligere med hende, end hidtil er skeet. *Eet* lille Brev skal hun dog endnu modtage paa Frederiksberg — haaber jeg — fra mig; men De kan trøste hende med, at det hverken skal være om Blomster-Tiggeri eller om Vogn. Det vil indfinde sig paa Tirsdag Morgen,⁷⁾ fordi jeg saa gjerne vil, hun den Dag skal vide, hvor ømt og kiærligt hendes Veninde tænker paa hende.

Min gode, elskværdige Cousine, Julie, skal jeg med den inderligste Glæde bringe hen til de velsignede Piger, i hvis Selskab jeg saa gjerne vil see denne mit Hiertes Yndling. Hun besøgte mig tilligemed hendes Moder i Gaar Eftermiddags, men de vare saa uartige at løbe fra mig, da *Biispens* og *Mynsters*⁸⁾ kom.

Og nu endelig min inderligste Tak, gode, kiære Rasmine! for Deres søde nydelige Brev, og, for Alt Godt og Elskværdigt, som jeg altid af Hiertet paaskønner, om jeg end ikke altid kan takke derfor, som jeg gjerne vilde.

Deres hengivne

K. M. Rahbek.

E. S. Nær havde jeg glemt, at jeg foreløbigen vilde spørge Dem, om De meener det gik an, at bede Deres Fader om hans Vogn paa *Søndag Morgen Kl. 8*. Men Sagen, hvorfor jeg gjerne vilde have egen Equipage den Dag, er denne, at jeg efter Prædiken, gjerne vilde hen til *Løven* — som er meget syg —, og et Par andre Patienter, og det er dog alt for galt at beholde Ole⁹⁾ saalænge. *Mundtlig Svar* er nok; og bryd Dem ikke om *et Nei*; thi der er Tid nok at løbe paa.

¹⁾ Vielsen foretaget d. 2. April 1816 paa Frederiksberg af Liebenberg (Frb. Ministerialbog). — ²⁾ Bispinde Maria Elisabeth Münter, f. Krohn. — ³⁾ Liebenbergs Fødselsdag er i Wibergs Præstehistorie angivet til d. 3. April. — ⁴⁾ Caroline Falck. — ⁵⁾ Conrad Lunzi (se Thiele: Erindr. fra Bakkehuset. S. 29). — ⁶⁾ C. Falck, ikke Erasmines Søster Caroline Kock. — ⁷⁾ Vielsesdagen. — ⁸⁾ J. P. Mynster, Svigersøn til Biskop Münter. — ⁹⁾ Slotsgartner Petersens Kusk.

(4.)

Kiæreste Augusta!

Endskiøndt jeg staaer i Røg og Damp, som sal. Kong Christian i høilovlig Ihukommelse, og i Blommesyltning, hvori han rimeligviis aldrig har staaet; og skiøndt jeg desforuden — ligesom de unge Løver¹⁾ — har mange Geschäfte: saa kan jeg ikke sende Dem Kurvene tilbage, uden at tilføie tusende Taksigelser, for den deilige Bouqvæt og det venlige Brev, og for *Bladene*, der just ere *de rette*, som jeg saa nødig vilde savne.

Men mere, end for alt dette, takker jeg Dem dog, fordi De

tiltroer mig *Villie* til at udlægge Deres Forlegenhed i Løverdags paa den bedste Maade; thi denne *Tiltroe* var mere værd, end *Blomster* og *Blade* og hører til det *Uvisnelige*. Og dertil hører og Deres *Ubevandthed* med Verden; tak De Gud for den! Vel er det et uskyldigt Kiændskab til Verden, en vis Gelaüfigkeit i Tingenes Løb, der ofte gjør Omgangslivet lettere og behageligere, og sparer En mange ufor nødne Ord; og da jeg strider stærkt for Reductionen af *unyttig Tale* blandt mortals, i hvis Sted, jeg gjerne ønskede *mere Handling*: saa kan jeg ikke nægte, at jeg gjerne møder denne Gelaüfigkeit paa min Vei; men lang Erfaring har lært mig, at den, med alle de øvrige Egenskaber der *kun* ere beregnede paa Verden, som oftest kjøbes for dyrt, nemlig med Tabet af *det Bedre*. Derfor maae jeg vel prise det Menneske lykkelig, der aldrig har behøvet at *snoe sig* i de menneskelige Tings *forviklede Bugter*, hvis Liv randt i naturlige elskværdige Forhold, saa fredeligt, som den stille Bæk, der rinder igiennem yndige Dale. Gid De aldrig maae savne denne Lykke, saa vist som De aldrig vil nyde den uden med Taknemlighed! Dette er jeg, efter hvad jeg kiænder til Dem, ganske overbeviist om.

Kom nu snart *tomhændet* — naar Veir og Føre tillader det engang igien — og lad kun Deres Conrad²⁾ komme paa Onsdag Eftermiddag, /: ikke senere end Kl. 2:/ og lad ham indrette sig paa, at han kan blive hele Aftenen paa Arbeide. Ham vil De dog vel ikke bære hen, for dog at komme med noget, som hverken er Frugt eller Blomster?

Endnu maae jeg skrifte for Dem, at jeg var saa næsviis, at bruge Deres Kurv idag til at sende Angelique³⁾ /: Veiret er rigtig nok meget engleulig, men hun fik derfor ogsaa en lille Diævel inden i en Æske, som jeg klistrede sammen til hende iaftes i Røg og Damp /: noget Frugt i, da mine samtlig — paa en meget stor nær — staae i Byen. Vær ikke vred for min Næsviished og vær endnu engang takket for alt Godt!

Mange Hilsner til alle Deres!

Deres hengivne

K. M. R.

Brevets Affattelsestid usikker, dog om Efteraaret, vistnok ca. 1816—18. — ¹⁾ Lægen Brandis's Børn. — ²⁾ Conrad Lunzi. — ³⁾ A. Colbiørnsen, Datter af Gehejmekonferensraad C.

(5.)

Mandag Eftermiddag. [d. 9. Februar 1818.]²⁾

Min elskværdige Veninde!¹⁾

Jeg troer ikke et Øieblik at burde tøve med at sige Dem, at Deres lille Brev til Mynster gjør Deres Aand og Hierte saamegen Ære, at jeg med den største Fornøielse sender det til ham, og at jeg ikke vilde ansee mig for at være Deres og hans

Veninde, hvis jeg derimod kunde have mindste Skrupel. Og kun fordi det var Deres egen Villie og fordi jeg gierne læser Dem har jeg aabnet Brevet, som jeg naturligvis vel vidste ikke at behøve, naar *De* havde skrevet det. Tak for den Glæde, *De* derved har forundet mig! I *Morgen tidlig* skal Mynster være i Besiddelse af denne søde Løn for hans redelige Bestræbelser, og det gjør mig kun ondt, at jeg ikke strax kan gjøre ham den Glæde, som jeg vist veed at vil være ham. Jeg *ønsker* at han lokket af det gode Veir vilde trække herud i Eftermiddag; men tør ikke *haabe* det, da jeg veed, hvor meget han har at bestille.

For Deres uendelige Godhed med Blomsterne i Gaar takker jeg Dem af mit inderste Hierte. De har ingen Forestilling om, hvor glad min Fader var over dem, og hvor de søde Væsner bleve beundrede af ham og af min Tante, og min Søster, og mine Brødre, og saamange Andre, men De var dog alt for gavmild og har vist — frygter jeg — plyndret Deres Fader for grusomt, for at sætte mig istand til at kunne fornøie min Fader desmeer. Imidlertid trøstede det mig dog, at den lille Slotsforvalter³⁾ — som i Dag var meget maneerlig — bragte mig en Hilsen fra Deres Fader. Mon den ogsaa virkelig var kommet fra ham selv! Vil De takke ham for den, og sige ham at den trøstede mig.

Vil De fremdeles hilse Rikke, at jeg, skamfuld over at hun selv stryger sit *Løve*-Plaster, har besluttet ikke at holde mig for god til et Arbeide, som hendes jomfruelige Fingre maae udøve. Forresten syntes mig, det var bedst, at hun og jeg engang imellem kom sammen, og da med forenede Kræfter tilberedede vore Plastre, *Løven* til Opbyggelse.⁴⁾ Men det værste er, at den grumme *Løve* ikke alleneste vil have Plastret udenpaa, men ogsaa inden i mig arme Stakkell, nemlig som *Piller*. Disse ville slet ikke glide uagtet han selv stoppede dem ind i Munden, og uagtet en af *Løve*-Ungerne ω : en ung *Løve*, spiste nogle deraf paa Smørrebrød, og drak varmt Vand derpaa, og gik saa ud at vomere.

Jeg har endnu ikke faaet Svogerens Reise hiem; men for dog at sende Dem en Reise sender jeg Krusenstern,⁵⁾ som jeg ikke engang har opskaaret, og hvoraf De kan læse, hvad der behager, og springe over, hvad der ikke behager Dem.

Rahbek — som Deres vakkre Brev til Mynster har kostet adskillige behagelige Taarer — hilser Dem saa venligt, som jeg hilser alle Deres.

Deres hengivne

K. M. Rahbek.

¹⁾ Erasmie Petersen. — ²⁾ Ved Dateringen af Brevet er Hegers Fødsels- og Dødsdag lagt til Grund; den første er 8. Februar, og den sidste 28. Nov. 1819. Brevet maa da senest være fra 9. Februar 1819, og da nævnte Dato Aar 1818 faldt paa en Mandag, er dermed Resultatet givet (Grotefend:

Taschenbuch d. Zeitrechn.). — ³⁾ Oehlenschläger. — ⁴⁾ Baade Kamma Rahbek og Frederikke Petersen led af Tuberkulose og døde af denne Sygdom. — ⁵⁾ A. I. v. Krusensterns Reise omkring Jorden, beskrevet af ham selv. Oversat etc. af A. E. Boye. 1. Deel. Kbh. 1818.

(6.)

Onsdag Middag. [d. 24. Maj 1820.]²⁾Kiæreste Veninde! ¹⁾

Fanny³ har bedet mig, binde hende en lille Krands af *Evighedsblomster* og *Grønt*, som hun i Morgen vil bringe ud paa hendes Barns Grav. Tør jeg nu bede Dem kiære Veninde at forhielp mig til nogle dertil passende Blomster, samt til nogle Cypress og Rosmarinqviste. Da De sikkert i Fjor.⁴⁾ deelte Mynsters Sorg, saasart efter at have mistet sin Broder, ogsaa at blive berøvet denne lille Engel: saa vil De vist ogsaa med god Villie bidrage til denne lille Gravkrands.

Jeg længes meget efter at høre, hvorledes *min gamle Berthel*⁵⁾ har anstaaet Dem og Deres Søstre, og om hans Udseende nogenlunde har svaret til det Ideal, Deres levende Phantasie havde dannet sig. Jeg forskrækkede ham ikke lidet Aftenen før Fadderskabet,⁶⁾ ved at fortælle ham, hvor lykkelige De og Deres Søster vare, over, at skulle *see ham* i Kirken. Han sagde ganske alvorlig og i en bedrøvelig Tone: Herre Gud! de gaae for at see mig og saa faae de ikke andet at see, end en gammel Pebersvend, og jeg trøstede ham paa samme Viis, som Mynster tilforn blev trøstet af hans gamle Huusholderske; thi ligesom hun sagde til M.: *De er sku god nok*, saaledes sagde jeg til *Thorvaldsen*: *De er sku smuk nok*. Og kan jeg give ham denne Trøst, der dog har kiendt den *idealskønne* Yndling, saa maae De og Deres Søstre saameget lettere kunne det, da De først see ham *som Mand*. Ifald De ikke har læst, men har Lyst til at læse, Et og Andet Thorvaldsen vedkommende, som nu og tilforn er trykt i Athene og Tilskueren, saa hav den Godhed, at lade mig det vide, og jeg skal da ufortøvet sende Dem det.

Med tusinde Hilsner til alle Deres, sluttet nu dette Kradseri fra

Deres hengivne

K. M. R.

¹⁾ Erasmie Petersen. — ²⁾ Dateringen er foretaget paa Grundlag af a) Professor Ole Hieronymus Mynsters Død d. 13. Okt. 1818 (Richter: 100 Aars Dødsfald), b) Dødsdagen for Dr. J. P. Mynsters Søn Ole Georg, d. 27. Okt. 1818, begr. Fredag d. 30. (Frue Kirkes Ministerialbog), c) Thorvaldsens neden for omtalte Fadderskab d. 23. Maj 1820, samt Grotefend. — ³⁾ Fru Mynster. — ⁴⁾ Tidsangivelsen ukorrekt; der menes „i Forfjor“. — ⁵⁾ Thorvaldsen. — ⁶⁾ Den antydede Daab var: Tirsdag d. 23. Maj 1820 døbt Dr. theol. J. P. Mynsters Søn Christian Ludvig Nicolai, f. 19. Marts, Faddere: Frue Bang, Frøken Münter, Geheimeconf Rd. Mallings og Etatz Rd. Thorvaldsen. (Frue Kirkes Ministerialbog).

(Fortsættes.)